

Handläggare: Stefan Svensson
Telefon: 08-508 29 569

Till
Kommunstyrelsen

Grön IT - strategi för Stockholms stad

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Stadsledningskontorets förslag till Grön IT-strategi för Stockholms stad godkänns.
2. Grön IT-strategi för Stockholms stad ska tillämpas i verksamheterna från den 1 januari 2010. Stadens nämnder ges i uppdrag och styrelsen för Stockholms stadshus AB uppmanas att:
 - a. tillämpa strategin och genomföra anpassning till den egna verksamheten som en del i verksamhetsplanering och uppföljning inom stadens integrerade ledningssystem.
 - b. säkerställa att strategin efterföljs och att miljöeffekter och andra nyttoeffekter uppnås genom att årliga uppföljningar genomförs.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Staffan Ingvarsson
Stabschef

Anette Holm
IT-direktör

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har fattat beslut om miljöprogram, *Stockholms miljöprogram 2008-2011*. Målen i programmet är styrande för staden som helhet och vägledande för den enskilda nämnden och styrelsen.

Stockholm stad ska vara en energieffektiv stad och ledande inom miljöteknik och informationsteknik. Teknikutveckling och ekonomisk tillväxt skapar förutsättningar för ett ekologiskt hållbart samhälle. Stockholm ska vara världsledande på att utveckla, kommersialisera och tillämpa ny energi- och miljöteknik.

”Grön IT” har blivit samlingsbegrepp för de åtgärder som syftar till minskad miljöbelastning med hjälp av IT. Grön IT handlar dels om att använda informationsteknik för att minska den egna organisationens miljöpåverkan inom de verksamhetsområden som IT stöder eller kan stödja och dels om att minska energiförbrukning och miljöpåverkan för IT-sektorn i sig.

Visionen och målen för Grön IT utgår från målen i stadens miljöprogram. För att säkerställa att stadens övergripande mål styr IT-utvecklingen och utvecklingen av Grön IT tillsammans med verksamheternas mål och behov ska processen följa stadens verksamhetsplanerings- och budgetprocess.

Bakgrund

Stockholms kommunfullmäktige har beslutat om ett framtidsdokument, *Vision 2030*. Visionen handlar om att Stockholm år 2030 är en av världens vackraste städer och den renaste och tryggaste huvudstaden. Stockholms stad ska vara världsledande på att utveckla, kommersialisera och tillämpa ny energi- och miljöteknik. Genom effektivisering och ökad användning av fossilbränslefria energikällor har stadens bidrag till växthuseffekten minskat.

Kommunfullmäktige har också fattat beslut om miljöprogram, *Stockholms miljöprogram 2008-2011*. Målen i programmet är styrande för staden som helhet och vägledande för den enskilda nämnden och styrelsen.

Vidare har kommunfullmäktige fattat beslut om två övergripande styrdokument som beskriver strategin för att utveckla Stockholms stad med hjälp av IT, *IT-programmet och IT-strategin*. IT-programmet beskriver hur staden förhåller sig till utveckling av informations- och kommunikationsteknik, samt vilken riktning den utvecklingen ska ha. E-strategin beskriver hur IT ska användas för att realisera stadens vision.

Genom användning av IT är det möjligt att åstadkomma verksamhetsförändringar, inte endast som skapar mervärden för stadens verksamheter och invånarna och som effektiviserar verksamheten. Genom realisering av e-strategin kan flera effekter uppnås som har direkt påverkan på miljön och som skapar synergier för Grön IT. Det innebär att verksamheternas miljöpåverkan kan minska samtidigt som IT-sektorns energiförbrukning och negativa miljöpåverkan minskar.

Ärendet

”Grön IT” har blivit samlingsbegrepp för de åtgärder som syftar till minskad miljöbelastning med hjälp av IT. Grön IT handlar dels om att använda informationsteknik för att minska den egna organisationens miljöpåverkan inom de verksamhetsområden som IT stöder eller kan stödja och dels om att minska energiförbrukning och miljöpåverkan för IT-sektorn i sig. De riktigt stora miljövinsterna handlar således inte om hur IT-sektorn kan spara energi utan om hur den kan bidra till att sänka miljöbelastningen på andra håll i samhället.

En satsning på Grön IT kan göra det enklare för kommunen att arbeta mer miljöanpassat med IT och samtidigt spara pengar. Det handlar dels om att använda IT-lösningar för att minska miljöbelastningen och dels om hur man ska använda den IT-miljö man har idag och hur man ska tänka när man köper nya IT-tjänster och agerar för att utveckla IT-miljön på längre sikt.

Det finns en stor potential att energieffektivisera och minska utsläppen av växthusgaser i Stockholms stad. Den största potentialen finns i att energieffektivisera i första hand stadens bolag och förvaltningar som äger fastigheter.

De dominerande sektorerna för koldioxidutsläpp¹ i staden är

- Uppvärmning av fastigheter (45 %)
- Transporter (31 %)
- Elanvändning (24 %).

IT-sektorn i sig svarar för cirka 2 %. På global nivå kan detta jämföras med utsläpp från flygfarten. Om inte utvecklingen hejdas kommer miljöpåverkan från IT att öka relativt flyget.

¹ Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015, Miljöförvaltningen 2007

IT som miljöteknik

Grön IT handlar om att använda informationsteknik för att minska den egna organisationens miljöpåverkan inom de verksamhetsområden som IT stöder eller kan stödja. Förslag till *Grön IT – strategi för Stockholms stad* tar upp ett antal områden med utgångspunkt från miljöprogrammets mål där IT kan användas som miljöteknik.

Tillämpning av hållbar IT – Grönare IT

Realisering av stadens *e-strategi* innebär bland annat att effekter uppnås som har direkt påverkan på miljön och som skapar synergier för Grön IT. Genomförande av projekt *Gemensam IT-service* på förvaltningar och bolag kommer starkt att bidra till att IT-sektorns energiförbrukning och negativa miljöpåverkan minskar.

Förslag till strategi för Grön IT behandlar ett antal områden inom IT-sektorn där det finns en stor potential att minska miljöbelastningen.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av stadsledningskontorets IT-avdelning. Förslag till *Grön IT – strategi för Stockholms stad* har utvecklats i projektform i samverkan med representanter för förvaltningar och bolag.

En övergripande inventering av genomförda och planerade aktiviteter inom Grön IT i staden har genomförts. Vidare har en hearing om Grön IT samt seminarier med leverantörer inom IT-området genomförts.

Ärendet ska informeras om i Cesam.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret vill framhålla miljötekniken och informationstekniken som två särskilt viktiga områden för att realisera det hållbara samhället. För att nå miljömålen måste staden samverka med invånare och näringsliv samt andra aktörer. Medarbetarna har här en viktig roll, både i det interna miljöarbetet och i sina uppdrag och kontakter med invånare och näringsliv. I många fall krävs det ett nytt förhållningssätt till miljöfrågorna och ett förändrat beteende. Ett viktigt mål är att sänka koldioxidutsläpp och därmed långsiktigt minska växthuseffekten.

Utgångspunkten för *Grön IT – strategi för Stockholms stad* är att IT-miljön är tillgänglig och stabil och uppfyller de krav på funktion och kostnadseffektivitet

som verksamheten ställer. Grundläggande för Grön IT är en standardiserad och modern IT-infrastruktur som är gemensam för hela staden.

Stadsledningskontoret föreslår att staden genomför några pilotprojekt som karaktäriseras av miljösmarta byggnader med IT som miljöteknik. Arbetet bör inledas med en förstudie som analyserar möjligheterna och pekar ut framgångsfaktorerna. Följande två projektidéer har presenterats för projektets styrgrupp:

- Miljöskola – utveckla en energieffektiv skolfastighet med smart IT-miljö. Låt miljöfrågorna genomsyra undervisningen.
- Miljösmarta bostäder och verksamhetslokaler – utveckla den energieffektiva fastigheten. Skapa ett "showcase" för Stockholm i form av det smarta hemmet eller den smarta verksamhetslokalen.

Stadsledningskontoret rekommenderar berörda förvaltningar och bolag att inom sin verksamhet ta initiativ till planering och genomförande av lämpliga pilotprojekt.

Stadsledningskontoret ansvarar för planering och genomförande av förankring och lansering av stadens styrande dokument inom IT-området. I en första fas handlar det om att informera om *Grön IT – strategi för Stockholms stad* och tydliggöra behovet av strategin och dess syfte.

För att realisera strategin beräknas en genomförandeperiod på 3 – 5 år.

Förvaltningschefer och bolagschefer är ansvariga för att strategin efterföljs och kontinuerligt följs upp. Stadsledningskontoret ansvarar för att det finns direktiv och regelverk för hur uppföljning och översyn ska genomföras.

För att säkerställa att stadens övergripande mål styr IT-utvecklingen och utvecklingen av Grön IT tillsammans med verksamheternas mål och behov ska processen följa stadens verksamhetsplanerings- och budgetprocess. Det innebär att olika indikatorer behöver fastställas inför budgetarbetet.

Genom stadens integrerade ledningssystem, ILS, kan nämnder och styrelser planera och följa upp mål samt klargöra vilka resultat som uppnåtts i verksamheterna vid genomförande av Grön IT.

Stadsledningskontoret föreslår att följande indikatorer beaktas för verksamhetsplanering och uppföljning av Grön IT.

<i>Förslag till indikatorer för verksamhetsplanering och uppföljning</i>	
<i>AKTIVITETER</i>	<i>INDIKATORER</i>
Inför IT-baserade styrsystem för värme, ventilation, kyla, belysning i fastigheter	Andel fastigheter med IT-baserade styrsystem
Inför IT-system för individuell mätning och debitering av energiförbrukning	Andel lägenheter (verksamhetslokaler) med system för individuell mätning av energiförbrukning
Optimera och samplanera interna och upphandlade transporter	Andel transporter som optimerats och samplanerats
Mät och visualisera fordonsanvändande i form av koldioxidutsläpp	Andel resor (fordonsanvändande) med mätning och visualisering av koldioxidutsläpp
Möjliggör och skapa incitament för medarbetarna att välja digitala möten	Andel digitala möten
Genomför anslutning av verksamhets-system och e-tjänster till stadens e-arkiv	Antal system (e-tjänster) anslutna till e-arkivet
Genomför konsolidering av lokala servrar och applikationer	Antal (andel) lokala servrar och applikationer som konsoliderats till stadens nya IT-miljö (GS IT)
Minska energiförbrukning från datorarbetsplatser och periferiutrustning	Antal (andel) standardarbetsplatser och programvara med energisparläge enligt stadens nya IT-miljö (GS IT)
Förse alla datorarbetsplatser med strömbrytare (grenuttag) så att all strömförbrukande utrustning vid arbetsplatsen stängs av då datorn ej är aktiv	Antal (andel) arbetsplatser som utrustats med strömbrytare för utrustning vid arbetsplatsen
Effektivisera utskriftsvolymer med funktioner för dubbelsidig utskrift och funktioner för att styra utskrift	Antal (andel) skrivare som konsoliderats och ersatts med standardskrivare i stadens nya IT-miljö (GS IT)

Bilagor

Bilaga 1: Grön IT – strategi för Stockholms stad.

Bilaga 2: Grön IT – inventering av genomförda och planerade aktiviteter.